

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

A Study of The Academic Administration State in Phrapariyattidhama School, General

Education Group 9, Under National Office of Buddhism.

พระอนุวัฒน์ พันธมาลี¹ ดร.นิรมิต ชาวระนอง² รองศาสตราจารย์ ดร.จันทน์วัตร ปะโคทัง³

PhraAnuwat Panmalee¹ Dr.Nirarnit Chouranong² Assoc.Prof.Dr.Jinnawattra Pakhotung³

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน (3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 305 รูป/คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .45-.82 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และการสังเกตเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำสำคัญ : สภาพ, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Master of Education Program in Educational Administration Ubon Ratchathani Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

^{2,3}Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration Program Ubon Ratchathani Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: พระอนุวัฒน์ พันธมาลี, anuwat.pg61@ubru.ac.th

รับเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563 แก้ไข 23 พฤษภาคม 2563 ตอรับ 24 พฤษภาคม 2563

3.1 ปัญหาที่พบ คือ หลักสูตรมีความไม่ชัดเจน ขาดการทำงานอย่างเป็นระบบ วิธีการสอนไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนิเทศติดตามไม่ต่อเนื่อง ขาดครูที่มีความรู้ความเข้าใจด้านกระบวนการศึกษา โรงเรียนและชุมชนขาดความร่วมมือในการพัฒนาและเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกัน

3.2 แนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการวางแผนและการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการหลักสูตรพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำคู่มือแผนงานกิจกรรมการแนะแนวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สร้างภาคีเครือข่ายโดยใช้หลักความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้

ABSTRACT

The research had the purposes (1) to study The Academic Administration State in Phrapariyattidhama School, Division of General Education Group 9 in National Office of Buddhism. (2) to compare options of The Academic Administration State in Phrapariyattidhama School, Division of General Education Group 9 in National Office of Buddhism. There was classified according to status, position and work experiences. (3) to study about problems and solutions or development The Academic Administration State in Phrapariyattidhama School, Division of General Education Group 9 in National Office of Buddhism. The samples were 350 forms per person from school administrators and teachers of Phrapariyattidhama School, Division of General Education Group 9 in National Office of Buddhism by simple random sampling and data collection instruments. Data were collected by random sampling and using questionnaire with 5 rating scores, a discriminative power between .45 and .82 there were the reliability of the whole questionnaire equal to 98. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, T-test and F-test, finally research synthesis.

The result found that

1. The Academic Administration State in Phrapariyattidhama School, Division of General Education Group 9 in National Office of Buddhism was good level in overall and summary.

2. The Academic Administration State in Phrapariyattidhama School, Division of General Education Group 9 in National Office of Buddhism found that there were statistically significant differences at .01.

3. The problems and solutions or development in Phrapariyattidhama School, Division of General Education Group 9 in National Office of Buddhism.

3.1 the structure of the course was unclear; they did not change teaching behaviour without focusing on the learners. The supervision was not continuous and there was not a teacher with knowledge and understanding of educational guidance. School and community were without cooperation in the development and connection.

3.2 Solutions and development, there should be planning and analysis of basic education curriculum, preparing and arrangement teaching by focusing on the learners. Integrate Buddhism curriculum in accordance with The Basic Education Core Curriculum. There were handbooks of guidance program for covering all target groups. There was association under the conception BOR WORN; Home, Temple and School (HTS) on network of partners with community and family to exchange learning and experiences.

Keywords: state, problems and solutions or development of The Academic

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงาม ทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจมีความสามารถที่จะทำงานและคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องสามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้มีวิถีชีวิตกลมกลืนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารงานวิชาการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพ มีทักษะประสบการณ์ มีการพัฒนาเจตคติ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร จำเป็นจะต้องมีกระบวนการนำไปสู่คุณภาพ โดยมีผู้บริหารเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสามารถจัดระบบการบริหารที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้สามารถแสวงหาความรู้ก้าวทันโลก สามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข สถาบันการศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามเจตนารมณ์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้เพราะงานวิชาการมีขอบข่ายสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำและพัฒนาลือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศภายในสถานศึกษา การแนะแนว การศึกษา การพัฒนาระบบปรับปรุงคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาในรูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ เป็นการศึกษา ที่รัฐกำหนดขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ โดยให้เรียนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญควบคู่กันไป โดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะให้การศึกษาโรงเรียนดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักร ก็จะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรมสมควรแก่ภาวะ สามารถดำรงสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุ สามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้วก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันศึกษาของรัฐได้หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ ให้ก้าวหน้าแก่ตนเอง และบ้านเมืองสืบต่อไปดั่งยเช่นกัน

การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างรากฐานอันมั่นคงต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนา เพราะการที่พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ทรงภูมิธรรมและเป็นผู้นำ ทางปัญญาของประชากรอย่างแท้จริง ดังนั้นการจัดการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรของไทย จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ผู้บวชเรียนได้ฝึกหัดกายวาจาให้เรียบร้อย อบรมจิตใจให้เป็นสมาธิและอบรมปัญญาให้รู้แจ้งตามหลักธรรมของ พระพุทธศาสนาและจัดให้มีการศึกษาบาลีเพื่อเป็นความรู้ในการค้นคว้าและการดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้พัฒนามาเป็นลำดับ ปัจจุบันการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้รับการยอมรับ และมีบทบาทมากขึ้น โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาของชาติ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีส่วนในการตอบสนองนโยบายของการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชนให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ทัดเทียมกัน ตามแนวนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางการปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็น

ระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งงานวิชาการที่ครูต้องปฏิบัติจะประกอบด้วยภารกิจหลักที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาและงานอื่น ๆ ในการส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินงานและพัฒนาทางด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและนำองค์ความรู้ไปสู่ความสำเร็จสร้างความศรัทธาความเชื่อมั่นให้กับสังคมและเป็นการจรรโลงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาให้ดำรงมั่นคงต่อไป

คำถามการวิจัย

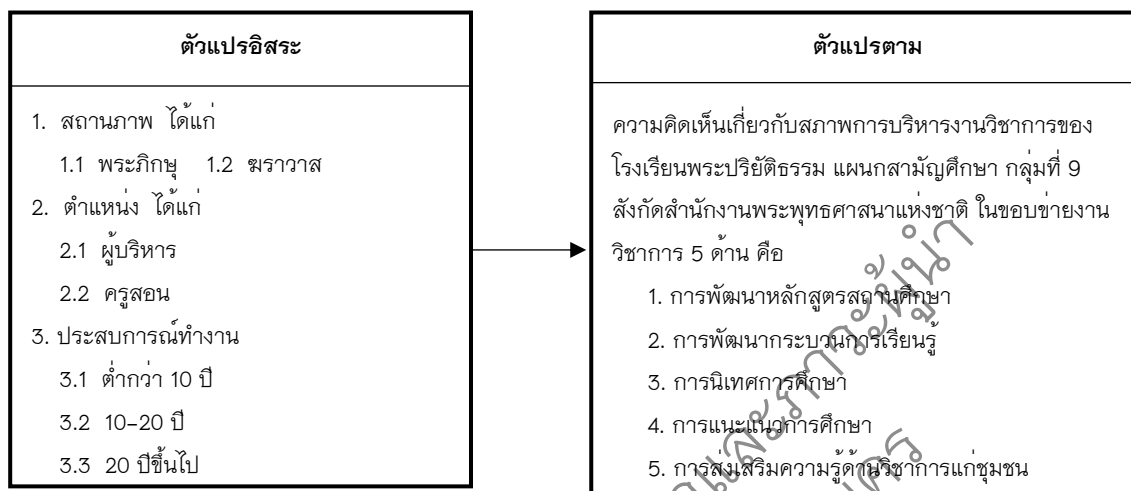
1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นอย่างไร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จากแนวคิดข้างต้นสามารถเขียนเป็นแผนภาพที่แสดงถึงกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยได้ดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการแทนและครูสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 480 รูป/คน โดยจำแนกได้ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 66 รูป/คน ครูสอน จำนวน 414 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการแทน จำนวน 35 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 270 รูป/คน รวมทั้งหมด 305 รูป/คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejciec และ Morgan

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการแนะแนวการศึกษา

5) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert ใน 5 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการแนะแนวการศึกษา 5) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาต้นเค้าเอกสาร ตำรา วิเคราะห์เนื้อหาที่กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพของการบริหารงานวิชาการ รวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาและวัตถุประสงค์เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและการครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
5. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 รูป/คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach Alpha-Coefficient) โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .45-.82 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98
6. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1.1 ค่าร้อยละ (percentage) 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์การหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach is Alpha –coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ และด้านการแนะแนวการศึกษา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้านตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉพาะด้านการแนะแนวการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉพาะด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหา คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรมาใช้แบบบูรณาการ หน่วยงานต้นสังกัดขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดการศึกษาคู่มือหลักสูตรที่ชัดเจน ไม่มีความเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับการปฏิบัติจริง โครงสร้างรายวิชาไม่มีความซับซ้อน เปลี่ยนผู้รับผิดชอบบ่อยทำให้ไม่สัมพันธ์กันและไม่ต่อเนื่องกัน

แนวทางการพัฒนา คือ จัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ควรจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม บูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิชาทางพระพุทธศาสนา หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจน วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขอบข่ายสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สัดส่วน เวลาและหน่วยกิต ตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด

3.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ปัญหา คือ ครูไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ต่ำ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอ ไม่เกิดการกระตุ้นความสนใจให้แก่ นักเรียน

แนวทางการพัฒนา คือ จัดหาสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ ปรับใช้ในการสอนให้หลากหลาย ให้ครูสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดเวลาสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีพัฒนาการต่ำ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยตนเองได้ นำสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทันต่อโลกและการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

3.3 ด้านการนิเทศการศึกษา

ปัญหา คือ ขาดการทำปฏิทินการนิเทศที่มีความชัดเจน ขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการนิเทศ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และโครงการนิเทศภายในโรงเรียนที่มีความชัดเจน ผู้นิเทศใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศยังไม่ถูกต้องและหลากหลาย

แนวทางการพัฒนา คือ นำผลการนิเทศไปปรับปรุงในสถานศึกษาทุกครั้งที่ได้รับนิเทศส่งเสริมการนิเทศภายในชั้นเรียน จัดรูปแบบการนิเทศอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการนิเทศ และมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ

3.4 ด้านการแนะแนวการศึกษา

ปัญหา คือ ขาดครูที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการแนะแนว ครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษา ด้านการแนะแนว ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนนักเรียนไม่สนใจ และไม่เห็นความสำคัญของการรับบริการการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

แนวทางการพัฒนา คือ จัดทำคู่มือ แผนงานกิจกรรมการแนะแนวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมการแนะแนว ระบบช่วยเหลือนักเรียน จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครูแนะแนวระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายเพื่อร่วมพัฒนากิจกรรมการแนะแนวให้กับนักเรียน

3.5 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

ปัญหา คือ โรงเรียนและชุมชนขาดความร่วมมือในการพัฒนาและเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกัน การยอมรับของชุมชนยังไม่กว้างขวางพอในระบบการศึกษาพระปริยัติธรรม จึงทำให้ขาดความเชื่อมั่นที่จะให้บริการส่งเสริมวิชาการแก่ชุมชนได้ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนยังไม่เข้าถึงชุมชนเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนา คือ สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครู บุคลากรให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนงานภายในชุมชน สร้างภาคีเครือข่ายโดยใช้หลัก บวร ร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในครั้งนี้ พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การนิเทศการศึกษา 4) การแนะแนวการศึกษา และ 5) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนเน้นการบริหารวิชาการเป็นหลัก กอปรกับสถานศึกษา มีความตระหนักว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้แสวงหาความรู้ ก้าวมัน ทันโลก และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ที่กำหนด สถานศึกษาจะต้องสามารถจัดการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีคุณภาพและประสพผลสำเร็จนั้นสถานศึกษามีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารเป็นผู้นำในทุกด้านและที่สำคัญคือ การเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ เป็นผู้อำนวยการความสะอาดในทุกด้าน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกฝ่าย ส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ จัดให้มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่งเสริมสร้างแรงจูงใจ และเสริมสร้างขวัญ กำลังใจให้แก่เพื่อนร่วมงานสนับสนุนให้มีการวิจัย เผยแพร่ข่าวสารผลงานของสถานศึกษา ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยครูมีหน้าที่ชี้แนะ กระตุ้นผู้เรียน ช่วยเหลือ ให้ความรัก ความเมตตาเอาใจใส่ต่อผู้เรียนทุกคนอย่าง

เท่าเทียมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการศึกษาค้นคว้า มีการพัฒนาตนเองเสมอ ชุมชนให้ความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุริยา จันทร์กัน (2558, หน้า 100) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตาม สถานภาพ พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานภาพของพระภิกษุและฆราวาสนั้นมีความแตกต่างกันในส่วนของการศึกษา พระภิกษุจะมีความตระหนัก รับผิดชอบงานและการบริหารด้านวิชาการ มีความรอบรู้ รอบคอบจากการฝึกปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน ส่วนฆราวาสนั้นมีปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมากกว่าพระภิกษุ เพราะฆราวาสนั้นมีโอกาสเข้ารับการประชุม อบรมสัมมนาด้านวิชาการจึงทำให้มีความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการและเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานมากกว่าพระภิกษุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง ภูหัวดอน (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการโดยส่วนรวมและจำแนกตาม สถานภาพโดยตำแหน่งและ เพศ มีกระบวนการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติตามกระบวนการจัดระบบสารสนเทศ งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้านมากกว่าครูวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีมุมมองต่อสภาพการบริหารต่างกัน อาจจะมีสาเหตุมาจากบริบทของงานในหน้าที่ต่างกัน ผู้บริหารมองในเชิงการบริหาร ส่วนครูผู้สอนมองในมุมมองของผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสวรส เอกบุตร (2553, หน้า 75-77) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวม มีระดับการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมองสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันเนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานนั้นแตกต่างกันเพราะครูดำเนินการตามนโยบายของสถานศึกษา ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารเป็นผู้นำนโยบายมาสู่การปฏิบัติ หากความเข้าใจและแนวการบริหารจัดการไม่ชัดเจนแม้จะอยู่ในโรงเรียนเดียวกันก็อาจมองกันคนละมุมไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริณา เมรัตน์ (2561, หน้า 125) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 ควรส่งเสริม อบรม และพัฒนาครูในด้าน การแนะแนวการศึกษา

1.2 พัฒนาครูด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เข้ากับสภาพของผู้เรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ควรทำความเข้าใจและศึกษาเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้วิจัยได้ทำการ รวบรวมและสังเคราะห์จากแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนางานด้านวิชาการ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- พระสุริยา จันทร์กัน. (2558). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด ลำปาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ศิรินภา เมรัตน์. (2561). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สมหวัง ภูหัวดอน. (2542). กระบวนการจัดสรรคนทางวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวรส เอกบุตร. (2553). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.